

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І РЕАБІЛІТАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Випуск 7

Рівне 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Рівненський державний гуманітарний університет
Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І
РЕАБІЛІТАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

ВИПУСК 7

РІВНЕ – 2016

У збірнику вміщено наукові праці вчених, аспірантів, вчителів-методистів, вчителів-новаторів, студентів галузі фізичної культури та спорту України

Збірник статей буде корисним для вчителів і викладачів фізичного виховання, спортсменів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичного виховання та спортивного тренування

Редакційна колегія:

кандидат педагогічних наук, професор Кіндрат В.К.
кандидат педагогічних наук, доцент Ковальський В.В.
методист РОШПО Дубенчук А.І.
старший викладач Кашуба А.А.
лаборант Лагутенко Т.Г.

Відповідальність за інформаційну достовірність поданих матеріалів у наукових працях несуть автори публікацій

Фізична культура, спорт і реабілітація в закладах освіти. /
Збірник наукових праць. – Рівне: РДГУ, 2016. – Випуск 7. – 204 с.

© Рівненський державний
гуманітарний університет, 2016 р.

ЗМІСТ

Бутенко Тетяна, Панчук Ілона. ХОРЕОГРАФІЧНІ ЗДІБНОСТІ ТА ЇХ РОЗВИТОК У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	6
Бугаєвський Андрій. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БАСКЕТБОЛІСТІВ В ПЕРІОД ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	15
Василюк Василь, Ярмошук Олена, Давидюк Ірина. ФІЗКУЛЬТУРНА ГРАМОТНІСТЬ В АПЕРЦЕПЦІЇ СУСПІЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ІНДИВІДА	22
Ваколюк Аліна. СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Й КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	32
Герасимчук Андрій. ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЇ І ЗМІСТУ РУХЛИВИХ ХВИЛИНОК, ПЕРЕРВ У ПОЛІПШЕННІ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОГО СТАНУ 6-РІЧНИХ ДІТЕЙ	39
Горопаха Наталія. НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ТА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ 5-10 РОКІВ	51
Дутчак Володимир, Мамчур Світлана. РОЗВИТОК ГНУЧКОСТІ УЧНІВ П'ЯТИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ АЕРОБІКИ З УРАХУВАННЯМ ТИПІВ ЇХ ТЕМПЕРАМЕНТУ	60
Кіндрат Наталія. ГЕНЕЗИС ТА РОЗВИТОК РУХЛИВИХ ТА СПОРТИВНИХ ІГОР НА БРИТАНСЬКИХ ОСТРОВАХ	67
Кіндрат Вадим, Кіндрат Наталія. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗДОРОВЧОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НАСЕЛЕННЯ У СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВІЙ СФЕРІ	73
Кіндрат Павло. ВПРОВАДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ З ОЗДОРОВЧОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ: НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ	82

Кіндрат Вадим, Власюк Галина. СПОРТИВНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ПЛАСТ» В СИСТЕМІ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ	90
Ковальський Володимир, Бабейчик Андрій. ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ АДАПТИВНОГО ТУРИЗМУ ОСІБ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.....	100
Кольцова Наталія, Ужеліна Ольга, Базилюк Наталія. ВИРШЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ, ВИХОВНИХ ТА ОЗДОРОВЧИХ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗАСОБАМИ БАДМІНТОНУ В РДГУ (НА ПРИКЛАДІ ВІДКРИТОГО ЗАНЯТТЯ)	108
Маліновська Наталія. ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	118
Кашуба Анатолій. ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ..	122
Панчук Андрій, Панчук Ілона. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАНЯТЬ АЕРОБІКОЮ ЗІ СТУДЕНТАМИ ВНЗ	132
Поляк Петро. ФУНКЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІТНЕС-ТРЕНЕРА ТА СПЕЦИФІКА ЙОГО РОБОТИ	137
Панчук Андрій, Окнесюк Ігор, Панчук Ілона. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ ФУТБОЛІСТІВ ПІД ЧАС ТРЕНУВАНЬ.....	147
Семенович Сергій, Кіндрат Павло. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЮНАКІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ АТЛЕТИЧНІЙ ГІМНАСТИЦІ.....	152
Хомченко Михайло. ОПТИМАЛЬНЕ, КОМПЛЕКСНЕ ФІЗИЧНЕ НАВАНТАЖЕННЯ – ЗАПОРУКА ЗДОРОВ'Я ТА ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ЛЮДИНИ.....	160
Чалій Людмила. МЕТОДИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ.....	168

Шевців Зоя. ОЗДОРОВЧІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА УРОКАХ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ	181
Шевців Мирослав. ЗАПОБІГАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ	187
Юрчук Олексій. ОПТИМІЗАЦІЯ РУХОВОГО РЕЖИМУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ДНЗ	192

7. Попов А. Л. Спортивная психология / А. Л. Попов. – М.: Московский психолого-социальный институт Флинта, 1998. – С. 47-64.
8. Родионов А. В. Психофизическая тренировка / А. В. Родионов. – М.: ТОО «Дар», 1995. – С. 15-66.
9. Синайский М.М. Систематика соревновательных действий спортсменов по критериям результатов / М. М. Синайский, А. Л. Попов // Теория и практика ФК. – 1996. – № 2.– С.66-112.
10. Уейнберг Р. С. Основы психологии спорта и физической культуры / Р. С. Уейнберг, Д. Гоулд. – К.: Олимпийская литература, 1998. – С. 232-245.

**Василюк Василь
Ярмошук Олена
Давидюк Ірина**

ФІЗКУЛЬТУРНА ГРАМОТНІСТЬ В АПЕРЦЕПЦІЇ СУСПІЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ІНДИВІДА

Анотація. У статті охарактеризовано поняття «фізкультурна грамотність» через призму основних понять сфери фізичного виховання. Метою дослідження було охарактеризувати поняття «фізкультурна грамотність». Для реалізації поставленої мети було використано комплекс взаємопов'язаних теоретичних методів наукового дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення наукових джерел, що дозволило уточнити сутність вихідних понять дослідження, виокремити основні аспекти досліджуваного питання.

Проведений аналіз літератури показав, що фізкультурна грамотність потенційно може слугувати об'єднуючим терміном, якій відображає загальний результат якісного фізичного виховання, рухової активності, спорту та фітнесу, визначальною метою якої є сприяння становленню суспільно-активного індивіда.

Ключові слова: фізкультурна грамотність, дефініція, фізкультурна освіта, суспільно-активний громадянин.

Постановка проблеми. Світ фізичної культури, спорту та фізичного виховання стоїть зараз на межі переходу на системний рівень його розвитку, пізнання і освоєння. Періоди розвитку науки

про фізичну культуру - це ступені сходження в процесі пізнання її реального об'єкта - культури рухової діяльності - і виявлення закономірностей її використання в цілях формування та збереження здібностей і властивостей людини. У ході цього пізнання науковий інтерес періодично зміщувався з виявлення можливостей розвитку організму людини на вдосконалення доступних йому форм рухової діяльності. На кожному новому рівні розвитку науки відбувалося повернення до повторного їх розгляду [6].

Основний напрямок інтеграції наукових знань у сфері фізичної культури та спорту є - перенесення знань з інших видів спорту, узагальнення та апробація зарубіжного досвіду. Використання понятійного апарату і методів інших видів рухової діяльності, введення міждисциплінарних напрямків і їх зближення, використання нових наукових дисциплін «прикордонного» типу - функціональних, прикладних, емпіричних, теоретичних, високоорганізованих і описових, об'єднання досліджень, що відрізняються предметними областями, вироблення засобів і форм пізнання, посилення зв'язку між іншими знаннями [8].

У зв'язку з вищевикладеним, пріоритетними напрямками інтеграції фізичної культури та спорту є:

- виховання культури здоров'я, заснованої на глибокому розумінні єдності та взаємозв'язку духовного, і психічного потенціалу людини;
- організація здорового способу життя як окремого індивіда, так і суспільства в цілому;
- розкриття шляхів вдосконалення ціннісно - мотиваційної сфери людини [8].

Саме інтеграції суспільно-значущих цінностей, через заняття руховою активністю, виховання грамотної, освіченої та успішної людини і присвячені нині більшість сучасних та зарубіжних досліджень в різних галузях знань.

Нині у освітянській галузі набуває актуальності соціально-культурний підхід, проте поняття фізкультурної грамотності в перцепції суспільно-громадянської активності індивіда ще не набуло широкого вжитку, та потребує герменевтичних досліджень.

Метою нашого дослідження було охарактеризувати поняття «фізкультурна грамотність», та виявити поширеність цього терміну на освітніх теренах галузі фізичної культури та спорту.

Для реалізації поставленої мети було використано комплекс взаємопов'язаних теоретичних **методів** наукового дослідження: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення наукових джерел, що дозволило уточнити сутність вихідних понять дослідження, виокремити основні аспекти досліджуваного питання.

У своєму дослідженні ми обґрунуємо дефіцит «фізкультурна грамотність» через призму основних дефініцій сфери фізичного виховання – «фізкультурна освіта», «фізична культура особистості», «фізкультурна освіченість».

Виклад основного матеріалу з аналізом публікацій. Аналіз педагогічної літератури виявив деякі розбіжності в тлумаченні поняття «фізкультурна освіта», проте ці розбіжності не аберують її функціональної складової – сенс якої в системному оволодінні людиною раціональних способів управління своїми рухами, та набуття, таким шляхом, необхідного в побуті, фонду рухових умінь, навичок і пов'язаних з ними знань (Л. П. Матвеев, Б. М. Шиян, Т. Ю. Круцевич). Фізкультурна освіта претендує на формування свідомого і активного діяча фізичної культури, організує здоровий спосіб життя згідно мінливих ситуацій.

Досить часто науковцями термін «фізична освіта» ототожнюється із поняттям «фізкультурна освіта». Зазначимо, що в англійській мові цей термін «physical education» може використовуватися і в тому і в іншому значенні. Проте в проаналізованій нами літературі, використовується термін «физкультурное образование», а не «физическое образование», тобто освіта у сфері фізичної культури. На нашу думку і на думку Ю. В. Васькова [2] термін «фізкультурна освіта» є більш доцільним, оскільки він запобігає подвійному тлумаченню (фізична освіта - освіта в галузі фізики).

Науковець Ю. Ф. Курамшин (2004р) визначає, що освіта у сфері фізичної культури здійснюється в трьох аспектах:

1. Загальна «рухова освіта», або базова фізкультурна освіта, яка передбачає удосконалення природних, а також формування і

розвиток рухових навичок та фізичних якостей на оптимальному рівні для життєдіяльності людини. Причому «базова» загальна фізкультурна освіта починається з сім'ї ще у дитинстві

2. Професійно-прикладна фізкультурна освіта, яка спрямована на формування та удосконалення таких специфічних рухових навичок, які дозволяють людині виконувати професійні функції ефективно, економно, зберігаючи достатньо довгий час високу працездатність.

3. Освіта, метою якої є оволодіння знаннями для розкриття біологічних резервів та адаптаційних можливостей людини на субграничних та граничних рівнях рухової діяльності

Таким чином освіта в сфері фізичної культури передбачає створення умов для вільного та всебічного розвитку рухової діяльності людини задля її гармонійного фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, створення бази для економної та ефективної діяльності у всіх сферах життя, праці, побуту.

Теоретичний аналіз науково-педагогічної літератури з проблем фізичної культури показує, що необхідно розрізняти поняття «фізкультурно освічена» і «фізкультурно грамотна» людина.

В. К. Бальсевич виділяє поняття фізкультурна освіченість (знання) і вводить її до структури змісту фізичної культури особистості.

Фізична культура особистості - частина культури, засвоєна людиною, органічно поєднує потреби у фізичних або спортивних заняттях, необхідних для задоволення знань, умінь, навичок, активної фізкультурної або спортивної діяльності, спрямована на фізичне і пов'язане з нею духовне вдосконалення, професійно-прикладну фізичну підготовку, зміцнення здоров'я, підвищення фізичної та розумової працездатності, психофізичну реабілітацію та рекреацію в процесі діяльності. Фізична культура особистості - це досягнутий рівень фізичної досконалості людини і ступінь використання придбаних рухових здібностей, навичок і спеціальних знань у повсякденному житті [1,5].

Грамотність і освіченість - категорії подібні в структурному відношенні, але аж ніяк не тотожні. Їхній склад однотиповий, але

відсутність тотожності пояснюється очевидними відмінностями, перш за все, кількісного характеру - в обсязі, широті і глибині відповідних знань, умінь, навичок, способів творчої діяльності, світоглядних і поведінкових характеристик.

Освічений - який має освіту, засвоїв різнобічні знання, культурний. Який володіє необхідними відомостями з певної галузі, знаннями в певній галузі, справі [5,7].

Освіченість - це грамотність, доведена до суспільно і особистісно необхідного максимуму.

Фізкультурна освіченість ототожнюються з фізичною культурою особистості, фізкультурно-оздоровчою освітою [3].

Неможливо бути освіченим в тій чи іншій галузі, не будучи грамотним в ній. Структура освіченості в особистісному плані фактично відтворює структуру грамотності, але наповнення кожного компонента конкретним змістом виявляється суттєво різним. Об'єктивна необхідність зміни структури та змісту освіченості веде до відповідних змін структури та змісту грамотності.

Грамотність - показник соціально-культурного статусу суспільства і кожного його члена. У цьому понятті інтегрується зв'язок освіти і різноманітної діяльності.

Об'єктивно рівень грамотності свідчить про соціально-економічний та соціокультурний статус суспільства, його моральний стан, соціальну справедливість.

Під *грамотністю* розуміють результат систематизованої навчальної діяльності, вираженої в активному оволодінні знаковою системою природних і штучних мов, а також у здатності використовувати дану систему з метою пізнання навколишньої дійсності і вирішення проблем, які виникають під час практичної діяльності.

Грамотність як умова соціального та культурного розвитку суспільства надає можливість індивіду брати участь в економічній, культурній, політичній діяльності суспільства. Тобто, вона є важливою для соціокультурного та особистого розвитку людини в її здатності розуміти та використовувати різні типи інформації у побутовій, професійній та громадських сферах життя.

Розуміння поняття грамотності може бути різне від максимально спрощеного рівня, тобто вміння читати і писати, і змінює свій зміст в міру розширення спектра навчальних дисциплін та передбачає ступінь обізнаності з певної галузі знань до розуміння грамотності людини як суспільного індивіда. Загальне поняття грамотності в сучасному світі є досить поліморфічним, динамічним, яке уточнюється та розширює типологічну класифікацію відповідно до сьогодення. Нині ми говоримо про культурну, інформаційну, крос-культурну, комп'ютерну, екологічну, правову, політичну, економічну, географічну, фізичну грамотність, маючи на увазі засвоєння комплексу відповідних знакових систем і вмінь оперувати їхніми елементами.

Еволюція поняття «грамотність» характеризується двома тенденціями: "універсалізація", виражена у прагненні визначати цим поняттям увесь комплекс знань і вмінь; зміщення акценту з обізнаності на компетентність.

Увагу багатьох освітян світу до поняття «грамотності» зумовлено змінами в усіх галузях життєдіяльності сучасного суспільства, пошуками оптимізації сучасного освітнього процесу, здатного забезпечити соціокультурну спадщину та безпеку і цілісність суспільства [4,9].

Грамотність поліструктурна. У сучасному розумінні - це вже не просто вміння читати, писати і рахувати. Грамотність є комплексним педагогічним феноменом, що охоплює водночас і процес набуття базових когнітивних умінь, і шляхи їхнього застосування, що сприяє соціально-економічному прогресу, розвитку самосвідомості людей та критичного осмислення ними дійсності як запоруки особистісних та соціокультурних змін

У новій публікації ЮНЕСКО «Якісне фізичне виховання: керівні принципи для осіб, відповідальних за розробку політики» (Quality Physical Education, Guidelines for Policy Makers) пропонується та заохочується до використання поняття «фізичної грамотності». Публікація підкреслює важливість якісного фізичного виховання і високої підготовки викладачів фізкультури [4].

Фізкультурна грамотність розглядається як розуміння людиною знакових систем, використовуваних для опису різних сфер фізичної культури і спорту, що застосовуються з рекреаційної (відновлювальної) і оздоровчої спрямованості, а також наявності умінь і навичок використання засобів фізичної культури в стандартних ситуаціях життєдіяльності, наприклад для організації ранкової гігієнічної гімнастики.

Аналіз праць показав, що у зарубіжній і вітчизняній практиці фізичного виховання, в останні роки, розповсюдженим став термін “фізкультурна грамотність” [10-12]. Цей термін не є новим в європейському освітянському просторі, проте нині його трактують з позиції суспільної активності індивіда. Причому, фізкультурна грамотність виступає ключовим компонентом фізичного виховання.

За визначенням канадської організації викладачів фізкультури і фахівців з санітарної освіти Passport for Life *фізкультурна грамотність* - це «здатність впевнено і зі знанням справи виконувати різні види фізичної активності в різних умовах, що сприяє здоровому і повноцінному розвитку людини. Фізично грамотні люди мають тенденцію бути більш успішним як в навчальному, так і в соціальному плані. Вони знають, як зберігати активність протягом усього життя і можуть переносити ці навички з однієї сфери в іншу. Такі люди мають необхідні навички і впевненість, щоб рухатися в будь-якому напрямку. Вони можуть продемонструвати свої навички та впевненість в численних видах фізичної активності та в різних умовах, а також використовувати їх для ведення активного та здорового способу життя» [4,7].

Маргарет Уайтхед, провідний американський фахівець в галузі фізичної грамотності, надала розширене пояснення даного терміну, характеризуючи його як «здатність ідентифікувати, розуміти, інтерпретувати, створювати, ефективно реагувати і спілкуватися, використовуючи та втілюючи широкий діапазон знань сфери фізичної культури та здоров'я в певних ситуаціях і контекстах. Фізкультурна грамотність передбачає доступність навчання для всіх осіб з метою досягнення своїх цілей, розвитку своїх знань і потенціалу та, в повній мірі, брати участь в житті суспільства в цілому. Фізкультурна грамотність дає широкий

арсенал дій за допомогою якого людина може ефективно інтегруватися в життя суспільства [10,11].

У всьому світі поняття фізичної грамотності було підтримано, хоча і з різними національними інтерпретаціями. Англія, Уельс і Північна Ірландія, визнали поняття «фізкультурна грамотність». Інші європейські країни, такі як Швеція, Чехія та Нідерланди прийняли свої власні адаптовані версії фізичної грамотності. Китайські школи використовують централізований підхід до інтеграції знань, навичок і мотивації, щоб впроваджувати рухову фізичну культуру. По суті, китайські студенти стають фізично грамотними, не усвідомлюючи цього. Ряд країн Африки пов'язують фізичну грамотність з культурою тіла і національних, культурних ідентичностей, в той час як Австралія використовує поняття фізичної грамотності з грамотністю в питаннях здоров'я. Канада показує найбільш повне прийняття даного поняття, включивши його в концепцію навчальних програм для шкіл.

В Україні даний термін також не є новим. Поняття «фізкультурна грамотність» стосується і інклюзивної освіти. Зокрема Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, для освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» передбачається фізкультурна грамотність школярів - використання ними основних засобів та форм фізичного виховання, дотримання здорового способу життя, формування ставлення до негативних звичок, підвищення рівня фізичної культури учнів, які навчаються в школах різних регіонів України.

Питання фізкультурної освіти дошкільнят піднімалось в працях Т. Ю. Круцевич (2007), С. М. Бабюк (2010), А. Старченко (2014), студентів - С. І. Бєлих, С. А. Чернігівської (2012), В. А. Сутули (2013). Зазначимо, що в роботах присвячених студентам, фізкультурна грамотність розглядалась через призму теоретичних знань і практичних умінь у виборі засобів і методів фізичного самовдосконалення. Крім того, ґрунтовних праць, присвячених оцінці стану фізкультурної грамотності дітей шкільного віку, нажаль, нами не було знайдено.

Науковець М. Уайтхед вказує, що фізичну грамотність не слід розглядати просто як стан буття, а скоріше як потенціал, який повинен розвиватися та удосконалюватися впродовж всього життя людини. Фізично грамотні люди матимуть кращий рівень свого життя за рахунок добре розвинутого почуття власної гідності, впевненості в собі, більш здорового способу життя, а також більш позитивних відносин з іншими людьми [11].

Фізкультурна грамотність може бути досягнута, перш за все, за рахунок вчителів, тренерів, батьків і однолітків, а також підтримки всіх хто до цього залучається.

Виховувати фізкультурно грамотних громадян необхідно починати з перших років життя дитини, під час навчання в школі. Фундаментальні навички руху є життєвою необхідністю, важливим аспектом фізичної грамотності, а також розвитком здорового, працездатного та активного громадянина.

Ключовим елементом будь-якої навчальної програми з фізичного виховання протягом навчання в школі, повинно бути сприяння фізкультурній грамотності. В ході цього процесу важливо закласти основи безперервної фізкультурної освіти.

Висновки. Отже, фізкультурна грамотність має найважливіше значення для набуття основних життєвих навичок людини і її активної участі в житті суспільства. Результатом якісного фізичного виховання є фізично грамотна людина, яка має навички, знання, впевненість і бажання продовжувати бути фізично активною впродовж всього свого життя.

Фізкультурна грамотність потенційно може слугувати об'єднуючим терміном, якій відображає загальний результат якісного фізичного виховання, рухової активності, спорту та фітнесу.

Проведений аналіз літератури показав, що відбувається популяризація терміну «фізкультурна грамотність», що зумовлено сучасним станом суспільства та пріоритетними завданнями сфери фізичної культури, визначальною метою якої повинно стати сприяння становленню суспільно-активного індивіда, здатного впевнено і зі знанням справи виконувати різні види фізичної

активності в різних умовах, бути більш успішним як в навчальному, так і в соціальному плані.

Перспективи подальших досліджень. В подальших своїх роботах ми плануємо дослідити внутрішню градацію та обґрунтувати рівні фізкультурної грамотності, яка характеризує грамотність у її вертикальному вимірі і дозволяє уточнити якісні параметри стандарту грамотності, ступені чи рівні грамотності, які визначають величину творчого потенціалу людини і, таким чином, міру ефективності її діяльності.

Список використаних джерел

1. Бальсевич В. К. Физическая подготовка в системе воспитания культуры здорового образа жизни человека / В. К. Бальсевич // Теория и практика физической культуры. – 1990. – № 1. – С. 22-27.
2. Васьков Ю. В. Добір і конструювання теоретичного компоненту змісту фізкультурної освіти в середній загальноосвітній школі: Автореферат дисертації канд.пед.наук:13.00.01 / Харківський державний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 1996. – 24 с.
3. Завидівська Н. І. Особливості міждисциплінарних зв'язків у системі фізкультурно-оздоровчої освіти студентів вищих навчальних закладів / Н. І. Завидівська // Слобожанський науковий спортивний вісник. –Х.: 2012. – № 2. – С. 186-190.
4. Електронний ресурс[<http://www.unesco.org/new/ru/media-services/>].
5. Круцевич Т. Ю. Теорія и методика фізичного виховання / Т. Ю. Круцевич– К.: Олімпійська література. – Т-1, 2003. – 423 с.
6. Николаев Ю. М. Общая теория и методология физической культуры. Контуры нового человеческого измерения / Ю. М. Николаев // Теория и практика физической культуры. – 2005. – № 11. – С. 9-14.
7. Словник української мови. – Том 2, 1971. – С. 156.
8. Стрельченко В. Ф. Интеграция процесса формирования знаний в области физической культуры и активной телесно-двигательной деятельности учащихся / В. Ф.Стрельченко //

Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – Ставрополь. -2007. - № 3. – С. 71 - 72.

9. Федоренко С. П. Когнітивно-конативний аспект грамотності як комплексно педагогічний феномен в складі гуманітарної культури студентів у США / С. П. Федоренко // Порівняльно-педагогічні студії. – Суми, 2014. – № 4. – С.45-52.

10. Paul Roetert E. Embracing Physical Literacy / E. Paul Roetert, C. Stephen // Jefferies Journal of Physical Education, Recreation & Dance. –London. – 2014. – 127s.

11. Whitehead M. The concept of physical literacy / M. Whitehead // Physical literacy through the lifecourse. – NY. – 2010. – Pp. 10-20.

12. Ladda S. Physical Literacy Is a Social Justice Issue! / Ladda S. // Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 85:5, 3-4, DOI: 10.1080/07303084.2014.897562.

Ваколюк Аліна

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Й КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Анотація. Проаналізовано сутність та взаємозв'язок фізичної культури й культури здорового способу життя в сучасному суспільстві. Розглянуто та вивчено проблему фізичної культури як складову частину духовної культури, показано їх взаємозалежність та доведено, що ефективність процесу формування здорового способу життя обумовлена культурологічними факторами: цінностями, цілями, традиціями, значимими подіями суспільного середовища. Фізична культура як вид загальної культури тісно пов'язана з творчою діяльністю людини із самовдосконалення в єдності із засвоєнням фізичних і духовних цінностей.

Ключові слова: культура, фізична культура, здоровий спосіб життя, інтегративний підхід, цінності, здоров'я, діяльність.

Постановка наукової проблеми та її значення. Дослідження проблем фізичної культури обумовлює необхідність установа нових взаємозв'язків між різними складниками життєдіяльності людини й пошуку адекватних сучасним умовам розвитку

Наукове видання

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, СПОРТ І РЕАБІЛІТАЦІЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць
Регіональної науково-практичної конференції
«Фізична культура дітей та молоді на сучасному етапі: досвід і
перспективи»
Випуск 7

Відповідальний за випуск: Кіндрат Вадим Кирилович

Укладач: Кашуба Анатолій Анатолійович

Коректор: Ковальський Володимир В'ячеславович

Технічний редактор: Лагутенко Тетяна Георгіївна

Дизайн обкладинки: Кашуба Надія Володимирівна

У збірнику вміщено наукові праці вчених, аспірантів, вчителів-методистів, вчителів-новаторів, студентів галузі фізичної культури та спорту України

Збірник статей буде корисним для вчителів і викладачів фізичного виховання, спортсменів, усіх, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку фізичного виховання та спортивного тренування

Фізична культура, спорт і реабілітація в закладах освіти. / Збірник наукових праць. – Рівне: РДГУ, 2016. – Випуск 7. – 204 с.

Видруковано за підтримки громадської організації «СОМ-ЦЕНТР»

